

वा० रा०

त्वद्गतस्य सत्यवशात्वात्त्वद्वशंगतस्येत्यर्थः ॥ गतायुषः अल्पावशिष्टायुषः ॥ २० ॥ राज्ञोविशेषतः राजत्वाद्विशेषेणप्रसादउचितः ॥ इदं पूर्वोक्तकटुकवाक्यं शून्येन दुःखवशाद्वक्तव्यावक्तव्यविवेकरहितेन ॥ यद्वा इदं रामाभिपेक्षनं शून्ये एकांते निर्जने नोक्तं किंतु सभायामतःप्रसादंकुरु सभ्योपहासोयथानभवतितथेत्यर्थः ॥ २१ ॥ सह दया मद्वचनशून्यहृदया तदेवाह ॥ प्रसीदेति ॥ त्वया वरबलात् गृहीतमेवराज्यं मत्प्रीतये रामायदेहीत्याशयः ॥ २२ ॥ गुरूणां वसिष्ठादीनां गुरुश्रोणीतिपाठे गुर्वीति ॥

॥ ३२ ॥

प्रसादयामासपुनःकैकेयींराजधर्मवित् ॥ साधुवृत्तस्यदीनस्यत्वद्गतस्यगतायुषः ॥ २० ॥ प्रसादःक्रियतांभद्रेदेविराज्ञोविशेषतः ॥ शून्येनखलुसुश्रोणिमयेदंसमुपालतं ॥ २१ ॥ कुरुसाधुप्रसादंमेवालेसहृदयात्यसि ॥ प्रसीददेविरामोमेत्वदत्तराज्यमव्ययं ॥ २२ ॥ लभतामसितापांगेयशःपरमवाप्स्यसि ॥ ममरामस्यलोकस्यगुरूणांभरतस्यच ॥ प्रियमेतद्गुरुश्रोणिकुरुचारुमुखेक्षणे ॥ २३ ॥ विशुद्धभावस्यहिदुष्टभावादीनस्यताम्राश्रुकलस्यराज्ञः ॥ श्रुत्वाविचित्रंकुरुणंविलापंभर्तुः ॥ प्रकारवाक्यं ॥ २४ ॥ ततःसरा जापुनरेवमूर्छितःप्रियामतुष्टांप्रतिकूलभाषिणीं ॥ समीक्ष्यपुत्रस्यविवासदंप्रतिक्षितौविसृज्यतदुःखितः ॥ २५ ॥ इतीवराज्ञो व्यथितस्यसानिशाजगामघोरंश्वसतोमनस्विनः ॥ विबोधयमानःप्रतिबोधनंतदानीवारयामाससराजसत्तमः ॥ २६ ॥ इत्यार्षे श्रीरा० वा० आ० अ० त्रयोदशःसर्गः ॥ १३ ॥ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ पुत्रशोकादितंपापाविसंज्ञंपतितंभुवि ॥ विचेष्टमानमुत्प्रेक्ष्यऐक्ष्वाकमिदम ब्रवीत् ॥ १ ॥ पाठांतरे उर्वी महतीश्रोणीर्यस्यास्तादृशि ॥ २ ॥ रोदनेनाक्ष्णोस्ताम्रत्वात्ताम्रस्य ॥ अश्रुकलस्य अश्रुपूर्णस्य हिरण्यर्थे ॥ ३ ॥ तद्वात्रेःप्राक्सदाप्रियां ॥

अनुष्टुपं एवंविधविनयवाक्येनापिसंतोषमप्राप्तां ॥ विवासनंप्रति याच्यमानं वरं समीक्ष्य दुःखितः चिरपरिचितप्रेमत्वात्तां धिक्कर्तुमशक्नुवन् प्रयासलब्धपुत्रंच त्यक्तुमशक्नुवन् ॥ कर्तव्यमूढतया दुःखितोविसंज्ञोमूर्छितः क्षितौ पपात ॥ २५ ॥ दीर्घं घोरमुष्णंच श्वसतः सानिशा जगाम ॥ प्रतिबोधनं तत्साधनमंगलगीतादिकं दुःखवशादितिभावः ॥ २६ ॥ इतिरामाभिरामे० वा० अ० त्रयोदशःसर्गः ॥ १३ ॥ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ एवंदशांप्राप्तेपिराजनि कैकेयी मन्त्रिमित्तनोराजाभियतेचेत् प्रियतां वद्वोननुमयोक्तमन्यथाकार्यमितिनिश्चित्याह ॥ पुत्रेत्यादि ॥ पापाकैकेयी विचेष्टमानं मरणकालइव विकृतमुत्प्रेक्ष्य सम्यक्दृष्ट्वापीत्यर्थः ॥ १ ॥

अ० का०

॥ ३२ ॥